

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **H/17022.**

Benyújtás dátuma: **2021-09-08 12:04**

Parlex azonosító: **G1JH5G6R0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Határozati javaslat benyújtása**

Benyújtó: **Dr. Vadai Ágnes (DK), Arató Gergely (DK)**

Határozati javaslat címe: **A katolikus egyházon belüli, kiskorúakat érintő szexuális visszaélések átfogó vizsgálatára létrehozott kormányzati vizsgálóbizottság felállításáról**

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 28. § (4) bekezdése alapján „**a katolikus egyházon belüli, kiskorúakat érintő szexuális visszaélések átfogó vizsgálatára létrehozott kormányzati vizsgálóbizottság felállításáról**” címmel a mellékelt határozati javaslatot kívánom benyújtani.

a katolikus egyházon belüli, kiskorúakat érintő szexuális visszaélések átfogó vizsgálatára létrehozott kormányzati vizsgálóbizottság felállításáról

Figyelemmel arra, hogy Magyarországon - a környező országok többségével ellentétben - nem indított sem az egyház, sem az állam átfogó vizsgálatot a katolikus egyházon belüli, kiskorúakat érintő szexuális visszaélések feltárása érdekében; a probléma felmérése, a katolikus egyházon belüli felelősség, az elszámoltathatóság és az átláthatóság megteremtése érdekében az Országgyűlés a következő határozatot hozza:

1. Az Országgyűlés felszólítja a kormányt, hogy hozzon létre a katolikus egyházon belüli, kiskorúakat érintő szexuális visszaélések átfogó kivizsgálására kormányzati bizottságot.
2. A katolikus egyházon belüli, kiskorúakat érintő szexuális visszaéléseket vizsgáló kormányzati bizottság feladata különösen a következő kérdések tisztázása:
 - a) Milyen nagyságrendű a katolikus egyházon belül a kiskorúak elleni szexuális visszaéléseket, bántalmazásokat elkövető egyházi személyek érintettsége?;
 - b) Hogyan kezeli a magyar katolikus egyház a szexuális visszaélésekről szóló panaszokat?;
 - c) Hány alkalommal fordult elő, hogy a katolikus egyház vezetői tudtak a gyerekek megrontásáról, de a rendőrség értesítése helyett csak áthelyezték a papot egy másik településre?;
 - d) Hogyan hajtotta végre a magyar katolikus egyház Ferenc pápa által 2019 májusában kiadott *Vos estis lux mundi* kezdetű körlevelében foglaltakat? Azaz, hogy minden egyházmegyében és szerzetesközösségben hozzák létre a jelzés megfelelő felületeit, illetve olyan szakértői csoportokat állítsanak fel, amelyek a bejelentéseket fogadják.;
 - e) Milyen hosszútávú stratégiát kíván érvényesíteni a katolikus egyház a prevenció, a gyermekvédelem területén, illetve az áldozatok megsegítése, kártalanítása tekintetében?;
 - f) A Hittani Kongregáció útmutatása szerint milyen egyházi nevelési és megelőzési programokat indított vagy tervez indítani a katolikus egyház?;
 - g) Milyen módszertant kíván a katolikus egyház a jövőben érvényesíteni a bántalmazásos esetek kiszűrése, illetve bűncselekmény esetében a világi hatóságokkal való együttműködés tekintetében?;
 - h) Belső szabályzatában a katolikus egyház milyen rendelkezéseket kíván bevezetni az abúzusok kivizsgálására?
3. A bizottság tevékenységéről 2021. december 31-ig jelentést készít, amely tartalmazza
 - a) a bizottság által alkalmazott eljárási rendet és vizsgálati módszereket,
 - b) a vizsgálat során feltárt tényeket, bizonyítékokat, megállapításokat,
 - c) a meghallgatott személyek nyilatkozatait, valamint
 - d) javaslatot a bizottság által szükségesnek tartott intézkedésekre, különös tekintettel a vallási közösségek jogállásáról szóló törvény módosításának előkészítése annak érdekében, hogy az egyházi személyeknek jelenteniük kelljen a hatóságoknak azt is, ha munkájuk során jut tudomásukra egy kiskorú sérelmére elkövetett szexuális bűncselekmény.
4. A bizottság jelentése nyilvános, azt a kormány honlapján közzé kell tenni.

5. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Általános indokolás

Ferenc pápa 2013-ban zéró toleranciát hirdetett az egyházon belüli, kiskorúakat érintő szexuális visszaélések ellen, 2019 februárjában pedig egy ezzel kapcsolatos csúcstalálkozót is összehívott a Vatikánban. Ennek eredményeként felkérték a püspöki konferenciákat, hogy dolgozzanak ki irányelveket a szexuális visszaélések kezelésére, és ezekre számos ajánlást tett. Felszólítják a püspököket, hogy a bejelentőkkel tisztelettel bánjanak, találkozzanak az áldozatokkal és segítsék őket, de közben természetesen biztosítsák a megvádolt papok tisztaságához való jogát. A Hittani Kongregáció útmutatása szerint a szemináriumok tanmenetébe be kell illeszteni ezeket a témákat, a püspöki konferenciák pedig indítsanak „egyházi nevelési és megelőzési programokat, hogy biztosítsák a biztonságos környezetet a kiskorúak számára.

Ezt követően a magyar püspöki konferencia mindösszesen egy közleményt adott ki, melyben az egyház bocsánatot kér a névtelen áldozatoktól, amit fontos első lépés. Viszont a bocsánatkérés csak akkor ér valamit, ha azt is megígérjük az áldozatoknak, hogy ilyesmi soha többé nem fordulhat elő senkivel. Ehhez viszont őszintén fel kell tárni a múltat, át kell alakítani a bűnös struktúrákat. Ugyanis nem egyéni bűnökről van szó, hanem a rendszer hibájáról. A magyar katolikus egyház eddig egyáltalán nem tartotta fontosnak kivizsgálni az egyházi személyek által elkövetett szexuális erőszak problémakörét, pedig az eltussolás hosszú távon nem a szervezet hírnevének megőrzését szolgálja, hanem rombolja. Sokkal őszintébb, nyíltabb kommunikációra, az ügyek kezelésének átláthatóságára lenne szükség. Jelentősen növelné az áldozatok bizalmát, ha a súlyos bűnök elkövetőinek világi bíróságon is felelniük kellene a tetteikért, akár börtönbe is kerülhetnének. A papoknak pedig fel kellene ismerniük, hogy az ilyen súlyos bűncselekmények napvilágra kerülése elkerülhetetlen a tisztuláshoz hosszútávú stratégiát kell kidolgozni. Hallgatásuk az áldozatoknak azt üzeni, nincs miről beszélniük, az elkövetőknek pedig azt, hogy nincs mitől félniük.

Mivel Magyarországon a környező országok többségével ellentétben nem voltak átfogó vizsgálatok, nem karolta fel az ügyet sem az egyház, sem az állam, a magyar püspökök nem beszélnek a probléma méreteiről és a lehetséges óvintézkedésekről, ahogy arról sem tudunk, hogy találkoztak volna áldozatokkal. Ezért a Demokratikus Koalíció – több európai és Európán kívüli országhoz hasonlóan – azt kezdeményezi, hogy a kormány állítson fel bizottságot a katolikus egyházon belüli, kiskorúakat érintő szexuális visszaélések, bántalmazások feltárása, a probléma felmérése, a katolikus egyházon belüli felelősség, az elszámoltathatóság és az átláthatóság megteremtése, illetve a hasonló esetek jövőbeni előfordulásának megakadályozása érdekében.

Nemzetközi viszonylatban az egyházon belüli szexuális visszaélések kivizsgálására 2018-ban állítottak fel egy bizottságot Franciaországban, de folyt ilyen vizsgálat Írországban, Ausztriában, Németországban, Európán kívül Ausztráliában, Chilében és az Egyesült Államokban is.